

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
 Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax : 210-2124524

Αθήνα, 19/10 2017
 Αριθμ. Πρωτ.: 791

✓ **Προς:**
 Βουλή των Ελλήνων
 Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
 Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Έλεγχος στην εισαγωγή και χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων και αγροεφοδίων»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 9044/25-9-2017

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ι. Λαγός**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Όσον αφορά στην εισαγωγή αλλά και την ενδοενοσιακή απόκτηση λιπασμάτων, σημειώνεται ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (αρμόδια η Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών Πόρων) μεριμνά για τη διασφάλιση της διακίνησης ποιοτικών λιπασμάτων στην εγχώρια αγορά, με στόχους την ενίσχυση της αγροτικής παραγωγής και τη διαφύλαξη της υγείας των ανθρώπων, των ζώων και του περιβάλλοντος. Οι εν λόγω στόχοι επιτυγχάνονται μέσα από τον έλεγχο του συνόλου σχεδόν των λιπασμάτων, που επιτρέπεται να διακινούνται στη χώρα μας και τα οποία θα πρέπει να τηρούν τις ποιοτικές και ποσοτικές προδιαγραφές, που ορίζονται από τις ενωσιακές και εθνικές διατάξεις, με σκοπό να καταλήξουν στον τελικό χρήστη/Έλληνα αγρότη.

Οι ανωτέρω έλεγχοι –διοικητικοί, επιτόπιοι και εργαστηριακοί– πραγματοποιούνται σε συνεργασία με τις αρμόδιες αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), με τους εποπτευόμενους φορείς του, καθώς και με το Γενικό Χημείο του Κράτους (ΓΧΚ), τις χημικές υπηρεσίες της χώρας και τα τελωνεία.

Σχετικά με τις τιμές πώλησης των λιπασμάτων, σημειώνεται ότι οι εν λόγω τιμές διαμορφώνονται ελεύθερα στην αγορά με βάση την προσφορά και τη ζήτηση, βάσει πάντα της σύστασής τους, της περιεκτικότητας των θρεπτικών στοιχείων, του κόστους παραγωγής, καθώς και των τιμών που διαμορφώνονται τόσο σε Ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Ιδίως σε ό,τι αφορά στο κόστος παραγωγής στη χώρα μας, αυτό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις τιμές των πρώτων υλών, τις οποίες στερείται και εισάγει από άλλες χώρες (Ρωσία, Β. Αφρική, Μ. Ανατολή κ.λπ.).

Όσον αφορά στην ορθολογική χρήση των λιπασμάτων, σημειώνεται ότι από το ΥΠΑΑΤ (αρμόδια η Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών Πόρων) έχουν εκπονηθεί και υλοποιούνται οι κάτωθι δράσεις που αφορούν σε αυτήν, με στόχους τη μείωση του κόστους παραγωγής και τη μεγιστοποίησή της, την παραγωγή ποιοτικών αγροτικών προϊόντων και την προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας. Ειδικότερα, έχουν πραγματοποιηθεί τα εξής:

- Έκδοση οδηγιών για την ορθολογική χρήση των λιπασμάτων από τους παραγωγούς και ανάρτησή τους σε καταστήματα εμπορίας λιπασμάτων σε όλη την Ελλάδα, σε συνεργασία με τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης των Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών του ΥΠΑΑΤ και κατ' έτος επικαιροποίησή αυτών.
- Ανάρτηση του σχετικού εντύπου για την ορθολογική χρήση λιπασμάτων στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ.

Περαιτέρω σημειώνεται ότι, η εισαγωγή του πολλαπλασιαστικού υλικού των καλλιεργούμενων φυτικών ειδών από τρίτες χώρες λαμβάνει χώρα κατόπιν χορήγησης της έγκρισης εισαγωγής στους ενδιαφερομένους από το ΥΠΑΑΤ (αρμόδια η Διεύθυνση Πολλαπλασιαστικού Υλικού, Καλλιεργούμενων Φυτικών Ειδών και Φυτογενετικών Πόρων), όπως προβλέπεται στην αριθμ. 366884/16-5-1994 απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας & Γεωργίας “Τεχνικός Κανονισμός ενδοκοινοτικής απόκτησης και εισαγωγών από τρίτες χώρες Πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών” (Β’ 409/3-6-1994).

Τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης του ΥΠΑΑΤ, βάσει του π.δ. 107/2014 (Α’ 174), καθώς και του νέου π.δ. 97/2017 (Α’ 38), εφόσον στη ζώνη ευθύνης τους περιλαμβάνονται και τα σημεία εισόδου της χώρας, ελέγχουν το εισαγόμενο πολλαπλασιαστικό υλικό [συνοδευτικά έγγραφα των φορτίων, δειγματοληψίες για τη διενέργεια περαιτέρω ελέγχων (ποικιλιακή ταυτότητα και ποικιλιακή καθαρότητα, βλαστικότητα και καθαρότητα σπόρων, έλεγχοι για προσμίξεις με γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς κ.λπ.)], ώστε να είναι σύμφωνο με τις απαιτήσεις/προδιαγραφές, που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία του πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών (εθνική και ενωσιακή).

Ο φυτοϋγειονομικός έλεγχος του εισαγόμενου πολλαπλασιαστικού υλικού των καλλιεργούμενων φυτικών ειδών από τρίτες χώρες διενεργείται από τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου (Π.Κ.Π.Φ.&Π.Ε.) ή, κατά περίπτωση, από ορισμένες Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ).

Αναφορικά με το πρόβλημα της εισαγωγής και διάθεσης στην αγορά παράνομων φυτοπροστατευτικών προϊόντων, σημειώνεται ότι το εν λόγω πρόβλημα δεν είναι μόνο ελληνικό αλλά πανευρωπαϊκό και καταβάλλονται προσπάθειες για την καταπολέμησή του σε όλα τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης και της χώρας μας. Η χαμηλή τιμή των παράνομων γεωργικών φαρμάκων λόγω της αμφίβολης ποιότητάς τους αποτελεί το αίτιο της αύξησης των κρουσμάτων, ιδιαίτερα όταν υπάρχει οικονομική κρίση.

Ειδικότερα, η περί φυτοπροστατευτικών προϊόντων νομοθεσία που ισχύει στη χώρα μας, έχει ως εξής:

1. Με τον ν. 4036/2012 (Α’ 8) “Διάθεση γεωργικών φαρμάκων στην αγορά, ορθολογική χρήση αυτών και συναφείς διατάξεις”:
 - Λήφθηκαν τα αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου και του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 396/2005 για τα ανώτατα όρια υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων μέσα ή πάνω στα τρόφιμα και τις ζωτροφές φυτικής και ζωικής προέλευσης.
 - Ενσωματώθηκαν στην ελληνική νομοθεσία οι διατάξεις της οδηγίας 2009/128/ΕΚ, σχετικά με την κοινή θέση του Συμβουλίου, που αφορά στον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης, με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων.
 - Καθορίστηκαν οι επιβαλλόμενες κυρώσεις για παραβάσεις της περί φυτοπροστατευτικών προϊόντων νομοθεσίας.
 - Ρυθμίστηκε, μεταξύ άλλων, η θέσπιση Εθνικού Σχεδίου δράσης για την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων (άρθρο 18).
2. Για τα παράνομα φυτοπροστατευτικά προϊόντα προβλέπονται με τα άρθρα 9 και 10 του προαναφερθέντος ν. 4036/2012 (Α’ 8) η επιβολή προστίμου από 1.000 € έως 30.000 €, ο διπλασιασμός τους σε περίπτωση υποτροπής, η κατάσχεση των παράνομων φυτοπροστατευτικών προϊόντων και η επιβολή φυλάκισης από τρεις μήνες έως ένα έτος.
3. Πλέον των ανωτέρω κυρώσεων, οι παραγωγοί αποστερούνται των κοινοτικών ενισχύσεων, καθώς, στην περίπτωση διαπίστωσης κατοχής, διακίνησης ή χρήσης μη εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων δεν εκπληρούνται οι προϋποθέσεις, που ορίζονται στην πολλαπλή συμμόρφωση, σύμφωνα με την αριθ. 417/2-10-2012 εγκύκλιο του Γενικού Γραμματέα του ΥΠΑΑΤ.

Στον κάτωθι πίνακα παρουσιάζονται οι κυρώσεις, που επιβλήθηκαν από το ΥΠΙΑΑΤ:

ΕΙΔΟΣ ΠΑΡΑΒΑΣΗΣ	Έτος	2003 - 2010	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*	2017 *, **
Παράνομη εισαγωγή/ κατοχή/ εμπορία/ διάθεση μη εγκεκριμένων προϊόντων, συμπεριλαμβανομένου της χρήσης αυτών	Πλήθος υποθέσεων	88	43	42	40	71	39	26	101
	Πρόστιμα (€)	419.400	420.500	268.000	225.500	240.800	98.255	100.250	385.245

(*) Εκκρεμεί η υπογραφή υποθέσεων από τον τελικό διατάκτη

(**) Μετά την εξέταση των ενστάσεων

Όσον αφορά στις ληφθείσες ενέργειες για την αντιμετώπιση του προβλήματος των παράνομων φυτοπροστατευτικών προϊόντων, το ΥΠΙΑΑΤ (αρμόδια η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής), στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για την καταπολέμηση της διακίνησης παράνομων φυτοφαρμάκων:

- Συνεργάζεται στενά με τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές άλλων κρατών μελών, την Ευρωπαϊκή Αστυνομία (Europol, OECD), καθώς και με τις συναρμόδιες ελεγκτικές αρχές τις χώρες μας, όπως το Σ.Δ.Ο.Ε., την ΕΛ.Υ.Τ. (Δίωξη Λαθρεμπορίου), τις Τελωνειακές αρχές, την Οικονομική Αστυνομία, τις κατά τόπους Αστυνομικές Διευθύνσεις κ.ά.
- Διένειμε σε όλα τα καταστήματα εμπορίας γεωργικών φαρμάκων και σε χιλιάδες παραγωγούς οδηγίες για την αναγνώριση των νόμιμων και τη διαφορά τους από τα παράνομα γεωργικά φάρμακα, με την αριθ. 1981/2432/20-2-2014 εγκύκλιο του Γενικού Γραμματέα του ΥΠΙΑΑΤ.
- Δρομολογεί, με την επικείμενη εφαρμογή του μέτρου της υποχρεωτικής συνταγογράφησης των επαγγελματικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων, τη βελτίωση του ελέγχου για παράνομα γεωργικά φάρμακα.
- Καταρτίζει όλους τους επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων πάνω στους κινδύνους που προκαλούνται από τη χρήση παράνομων γεωργικών φαρμάκων, ώστε να περιοριστούν τα περιστατικά. Συγκεκριμένα, στο εκπαιδευτικό υλικό, με το οποίο καταρτίζονται οι χρήστες γεωργικών φαρμάκων για την ορθολογική χρήση αυτών και στις ερωτήσεις των εξετάσεων χορήγησης πιστοποιητικού γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων, υπάρχει ειδική θεματολογία για τους κινδύνους και τις επιπτώσεις από τη χρήση παράνομων γεωργικών φαρμάκων.

Πρέπει να επισημανθεί ότι, ανεξάρτητη έρευνα, την οποία διενήργησε η Ευρωπαϊκή Ένωση και γνωστοποίησε το 2015, αναφέρει τους επίσημους ελέγχους στη χώρα μας και τη συνεργασία των αρμόδιων υπηρεσιών ως παράδειγμα βέλτιστης πρακτικής ("Best Practice"), που προτείνει να ακολουθήσουν και τα άλλα κράτη μέλη. Τονίζεται χαρακτηριστικά το παράδειγμα της αποτελεσματικής συνεργασίας του ΥΠΙΑΑΤ (αρμόδια η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής) με το Εργαστήριο Χημικού Ελέγχου Γεωργικών Φαρμάκων του Μπενακείου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου (ΜΦΙ).

Συγκεκριμένα, το Εργαστήριο Χημικού Ελέγχου Γεωργικών Φαρμάκων (διαπιστευμένο κατά EN 17025), ως Αρμόδια αρχή για τον έλεγχο αγοράς γεωργικών φαρμάκων, όσον αφορά στην ταυτότητα (ακατάλληλα και παράνομα προϊόντα), κατά τα έτη 2015, 2016 και 2017, έλαβε από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΙΑΑΤ 31 δείγματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων και προέβη στον έλεγχό τους, όπως αυτά αναλύονται κατωτέρω:

Έτος	Είδος Δείγματος προς έλεγχο	Πλήθος δειγμάτων	Αποτελέσματα εξέτασης
2015	ΦΠ χωρίς έγκριση κυκλοφορίας ΥΠΑΑΤ	1	Επιβεβαίωση παρατυπίας
	Έλεγχος λιπάσματος για παρουσία δ.ο. ΦΠ	1	Επιβεβαίωση παρατυπίας
2016	ΦΠ χωρίς έγκριση κυκλοφορίας ΥΠΑΑΤ	1	Επιβεβαίωση παρατυπίας
	ΦΠ με παραπλανητική ετικέτα (άγνωστα)	9	Επιβεβαίωση παρατυπίας
	Τελωνειακός έλεγχος	1	Κανονικό Δείγμα
	ΦΠ χωρίς έγκριση κυκλοφορίας ΥΠΑΑΤ	2	Επιβεβαίωση παρατυπίας
2017	ΦΠ με παραπλανητική ετικέτα (άγνωστα)	1	Επιβεβαίωση παρατυπίας
	Έλεγχος λιπάσματος για παρουσία δ.ο. ΦΠ	1	Επιβεβαίωση παρατυπίας
	Έλεγχος λιπάσματος για παρουσία δ.ο. ΦΠ	1	Επιβεβαίωση παρατυπίας
	Τελωνειακός έλεγχος	3	Επιβεβαίωση παρατυπίας
	Έλεγχος λιπάσματος για παρουσία δ.ο.ΦΠ	1	Κανονικό Δείγμα
	Έλεγχος λιπάσματος για παρουσία δ.ο. ΦΠ	1	Κανονικό Δείγμα
	Έλεγχος λιπάσματος για παρουσία δ.ο.ΦΠ	1	Κανονικό Δείγμα
	ΦΠ χωρίς ετικέτα (άγνωστα)	5	Επιβεβαίωση παρατυπίας
	ΦΠ χωρίς ετικέτα (άγνωστα)	2	Κανονικά Δείγματα

Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να τονιστεί η αξιόπαινη προσπάθεια των γεωπόνων των αρμόδιων τοπικών αρχών, οι οποίοι με την ποσότητα, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της εργασίας τους συνέβαλαν στον εκσυγχρονισμό της φυτοπροστασίας και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας.

Σύμφωνα με την έρευνα του Γραφείου για την Πνευματική Ιδιοκτησία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι απώλειες των πωλήσεων φυτοπροστατευτικών προϊόντων λόγω των απομιμητικών (πλαστών) γεωργικών φαρμάκων είναι 18,7%. Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν το μέγεθος του προβλήματος και καθιστούν αναγκαία την ανεμπόδιση εφαρμογή των ελέγχων μέσω της στενής συνεργασίας της Διεύθυνσης Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ και των τελωνειακών αρχών, όπως συμβαίνει και στα άλλα κράτη μέλη της Ε.Ε.. Απαραίτητη είναι επίσης και η επιβολή αυστηρών κυρώσεων στους παραβάτες.

Ωστόσο, με τον εκσυγχρονισμό των επίσημων ελέγχων στα γεωργικά φάρμακα και την εντατικοποίηση των διενεργηθεισών ελέγχων αναμένεται να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των ελέγχων για παράνομα γεωργικά φάρμακα.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπ. Οικονομικών-Γρ. κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Ι. Λαγό